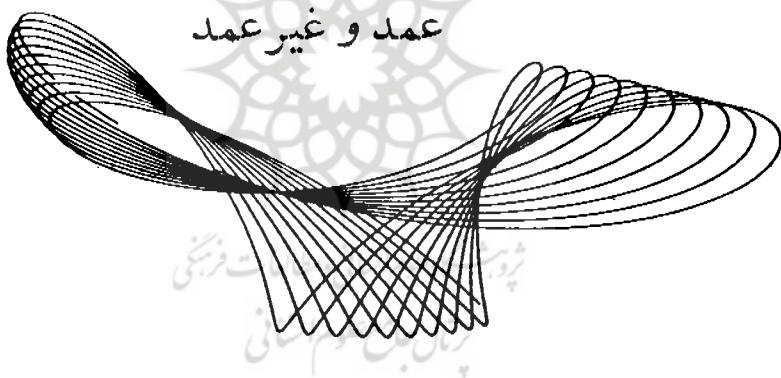

عمل و غیر عمل

انسان موظف است که قبل از هر کاری و پیش از اقدام به هر عمل منفی یا مثبت در اطراف آن تفکر و تعمق بجا آورد و بعد مبادرت به فعل نماید و اگر باین وظیفه عمل نکند و خطائی مرتکب گردد مقصر و مسئول است زیرا با عقل و شعور می‌توان نتیجه و تأثیر کار را پیش‌بینی کرد و بدو خوب و زشت و زیبا و مجاز و ممنوع را تشخیص داد .

هر قدر آثار مترتبه بر فعل اهمیت داشته باشد بهمان نسبت توجه و تعمق در پیش‌بینی مشکل‌تر و مهم‌تر است و چون انتظار احتیاط و دوراندیشی از يك فرد دانا و مجرب بیشتر از انتظار است که از يك شخص عادی و بیسواد می‌توان داشت بعضی تصور

می‌کنند که از لحاظ مسئولیت و مجازات باید بین يك دانشمند و بی‌سواد یا بین يك دانا و نادان که هر دو مرتکب خطای واحدی شده باشند فرق و تفاوت قائل شد یعنی یکی را شدیداً مجازات کرد و دیگری را خفیف و یا بطور کلی معاف از تنبیه شناخت در صورتیکه این طرز قضاوت و استدلال معقول نیست و اگر مقصری را باستناد فهم و دانش کیفر شدیدتری بدهیم مثل اینست که علم و دانش و عقل و استعداد فطری را جزو علل مشدده محسوب داشته بخواهیم از توسعه دائره دانش و بینش جلوگیری کنیم .

در اینگونه موارد باید فقط آنچه را که قانون مقصر شناخته است کیفر داد

تفسیر دارای درجات مختلفی است که منتسب بمنظور اراده میشود

افعالی که پیش‌بینی نتایج آنها ممکن بوده و فاعل هم پیش‌بینی کرده و مرتکب

شده عمدی شناخته میشود.

افعالی که پیش‌بینی نتایج آنها مقدور نیست اتفاقی و اعمالی که پیش‌بینی نتایج

آنها ممکن بوده ولی فاعل پیش‌بینی آنرا ننموده است یعنی اراده فاعل ناظر به انجام

عمل بوده و نظری به نتیجه نداشته است بی احتیاطی، بی‌مبالاتی و غفلت

قانون اشخاصی را که قادر بداشتن آن مراقبت و جدیت لازم نیستند مکلف کرده

که از انجام آن عمل خودداری کنند زیرا منظور قانون از کیفر جلوگیری از جرائم

ناشی از بی احتیاطی تحکیم احساسات اخلاقی اشخاص و ایجاد مراقبت و مبالات و دقت

و اهتمام در امور و روابط مردم بایکدیگر است .

کسیکه مسئولیت وظائف شهرداری منطقه‌ای را به‌عهده می‌گیرد و لو با حداقل شعور

می‌تواند بداند که در مواضع غیر عادی باید علامت خطر بگذارد و پیوسته در تجسس

باشد که بوسیله مأمورین و یا نظارت و دقت خود سوراخ و گودی و چاله و حفره‌های معابر

را تسطیح و ترمیم و قبل از تعمیر با علائمی مشخص و معلوم کند که مردم یا وسائط نقلیه

دچار حادثه و خطر و ضرر نشوند .

در حادثه اخیر راه مهر آباد شهردار محلی باقتضای شغل و مسئولیتی که قبول

کرده باید گودال و اختلاف سطحی را که موجب یخ زدگی و لغزیدن وسائط نقلیه است قبلاً تسطیح و تعمیر یا اقلاباً با علامت خطر توجیه کرده باشد. مردم مغرور بوجود شهرداری و راهنمایی و رانندگی و باعتبار و اعتقادهائی که راه بی علامت خطر صورت عادی دارد آمدوشد می کنند ولی اغلب تصادفات ناشی از این است که یکمرتبه به مانع اعم از گودی یا برجستگی یا اشکال دیگر بر میخورند و از سرعت میکاهند و با ماشین های عقبی تصادف می کنند که یا دفعه قصد توقف می کنند و بقاعده فرار از مرکز دور خود می چرخند و باین و آن میخورند یا معلق می زنند و فدای بی احتیاطی مأمورین مسئول میگردند .

خواندن این خبر که اتوموبیل بسرعت میرفت روی یخ جاده دوزد و به تیر خورد و دو نفر مردند و دو نفر مجروح شدند شاید خیلی مشکل نباشد و کلمه سرعت که لازمه اتوموبیل است تقصیر را فقط و منحصرأ به راننده متوجه کند ولی بدون تردید غیر از سرعت عناصر و عوامل دیگری هم در این حوادث وجود دارد که در رأس آنها برخورد به موانع و عوائق غیر منتظره و علل و اسبابی است که در اثر بی مبالائی متصدیان مسئول پیش پای راننده ظاهر میگردد .

ما متأسفانه در این موارد به دلسوزی و اظهار تأسف و خواندن فاتحه اکتفا می کنیم و کمتر به مقصرین اصلی می نگریم .

باید جمعیت های ملی محلی برای حمایت عابرین و مسافرین تشکیل گردد که در اینگونه موارد اظهار نظر کارشناس فنی شهر بانی را دقیقاً بررسی و با همکاری مأمورین تحقیق بدعلل و موجبات اصلی حوادث رسیدگی نماید و در موارد مقتضی مردم و مأمورین را از نتایج تحقیقات و مطالعات خود مستحضر سازند و برای کیفر سهل انگاری و بی مبالائی شهردار ناحیه و مأمورین مسئول آن و اقامه دعوی حقوقی بعنوان تسبیب تا محکومیت مقصرین تعقیب نماید

مالیات و عوارض عبارت از یک سهمی است که هر کس از دارائی خود میدهد تا بقیه دارائی او یا بعبارت دیگر جان مالش در امان باشد و برای اینکه از بقیه دارائی خود

بطور مطبوع برخوردار گردد .

دولت و شهرداری در مقامات و اوضاع و احوال مختلف و وظائفی را قبول کرده در عهده دارند که غفلت در اجرای هر یک موجب مسئولیت متصدیان امور است .

• هر یک از این مقامات که مردم را بوجود خود مغرور کرده نظارت یا مباحثت برامری را پذیرفته باشند اگر مرتکب سهل انگاری یا قصور و یا تقصیری شوند که در نتیجه آن زیبایی به جان یا مال یا حیثیت افراد وارد گردد بعنوان مسبب قابل تعقیب و بازخواست خواهند بود .

این تسبیب پیوسته پیش می آید ، سقف فلان سینما روی سر مردم خراب میشود ، بر اثر غفلت مدیر مدرسه دختران با اتوموبیل ناشناس و راننده بدون گواهی در راه اجرای برنامه تحصیلی به دره سقوط می کنند - اتوبوس در چاله بدون علامت فلان خیابان چپه میکند، ماشین سواری در جائیکه بر اثر غفلت مأمورین اختلاف سطح و گودال پیداشده و یخ بسته است می لغزد و چند نفر تلف میشوند- پیشانی عابر به تیر سایبان مغازه میخورد و مجروح میشود ... ولی اغلب با درج خبر سطحی در جرائد که غیر از فرسودن مغز و اعصاب مردم اثری نمیگذارد پایان می یابد و به فراموشی می افتد .

وقتی کسی با علم به خرابی دیوار خود آن را تعمیر نکند و دیوار خراب شود و اسب یا الاغ همسایه یا عابری زیر آوار بماند صاحب دیوار بعنوان تسبیب مسئول و قابل تعقیب است .

در مورد تصادفات و سائط نقلیه مسئولیت متوجه طرفی است که مسامحه یا تقصیر کرده باشد و اگر طرفین یا اطراف قضیه قصور یا خلافی کرده باشند همگی مسئولند .

مسئله تسبیب که امری فوق العاده مهم و در عین حال خیلی مشکل است و جستجوی مسئول واقعی و در صورت وجود مسبب و مباشر و تعیین میزان مسئولیت و در صورت تعدد مسببین و تقسیم یا ضرب مسئولیت ها جلب نظر میکند .

اگر اتوبوسی بر اثر نقص فنی منحرف شده و از اختیار راننده خارج گردیده باید

دید آ یا شهربانی که معاینه فنی کرده متوجه عیب نشده یا حین معاینه سالم بوده و عیب بعد از معاینه حادث شده است .

باید دید آ یا راننده بدون رعایت مقررات راهنمایی و رانندگی و بدون معاینه فنی و کسب اجازه اتوموبیل را راه انداخته است ؟

باید دید آ یا صاحب اتوموبیل با علم به عیب و نقص راننده را وادار یا مجاز بر راه انداختن کرده است ؟

باید دید آ یا راننده در رسیدگی بوضع ماشین غفلت کرده یا با علم به عیب و نقص فنی را از مالک و سرنشین مخفی داشته است ؟

باید دید آ یا مدیر دبیرستان در رسیدگی به صلاحیت راننده در رسیدگی بوضع اتوموبیل از لحاظ بررسی کارت معاینه فنی پلیس غفلت کرده است .

باید دید اتوموبیل تازه از تعمیر یا سرویس آمده و در تعمیرگاه کوتاهی یا سهل-انگاری یا اشتباه و غلط کاری شده است ؟

باید دانست سقف سینما در چه تاریخ با چه جوازی تحت نظر کدام شهرداری با چه مصالحی ساخته شده و حد مجاز مقاومت مصالح رعایت شده و عیب از طرز ساختمان است یا نه ؟

باید دید آ یا شهرداری محل از لحاظ روفتن برف و رسیدگی بوضع ساختمان و تعمیرات اساسی سینما بوظائف خود عمل کرده یا فقط وظیفه خود را وصول عوارض ساختمان و جمع آوری عوارض بلیط دانسته است

باید دید صاحب سینما یا تأتیر بوظایفی که از لحاظ نگهداری و تعمیر ساختمان و حفظ جان مردم داشته اند توجه کرده اند یا نه ؟

وقتی یکی که از اماکن عمومی بعلت غفلت و قصور صاحب یا مدیر آن دچار حریق یا خرابی شود مسئول اداری آن و صاحب ملك هر دو قابل تعقیب خواهند بود .

اگر راننده ای بر اثر ناشی گری و عدم تسلط مرتکب قتل یا جرح شود که گواهی

داشته باشد و بحکم قطعی دادگاه صالحی ثابت گردد که در دادن تصدیق با و سهل انگاری شده و با داشتن گواهی تجربه و اطلاعات لازم را ندارد دعوی تسبیب به صادر کننده تصدیق هم متوجه میشود

اگر خیابانی را سازمان آب یا شرکت تلفن یا مؤسسه دیگری برای کابل یا لوله کشی وغیره کند و با گودی یا برآمدگی موانع و موجباتی فراهم شده که وسائط نقلیه یا عابرین پیاده را آسیب برساند یا متضرر سازد یا چهارراه یا سهراهی آسفالت و برای عبور آماده شده که احتیاج به چراغ راهنما یا مأمور راهنمایی داشت و مسئولین امر، غفلت کردند هر يك منفرداً بعنوان تسبیب مسئول خواهند بود.

آشنائی به حقوق و استیفاء حق و اتخاذ رویه تعقیب موارد تسبیب اجرای ساده ترین قواعد عدل و انصاف است و مأمورینی که از مواهب و مزایای شغلی بهره مند میشوند باید نتایج حاصله از غفلت و سهل انگاری خویش را هم تحمل کنند و متوجه باشند که در بعضی موارد دادن یا ندادن دستور و انجام یا عدم انجام کاری بعنوان تسبیب قابل تعقیب است .

اسم خارجی تابلو زیبا ، درویکریک شیک، دیوارها پوشیده از بهترین کاغذهارنگ و روی شیرینی ها جالب و فریبنده بود ولی با این همه فرنگی مآبی و سمران فروشی، فروشنده موقع بسته بندی با انگشت به زبانش میزد و با آب دهان کاغذ را ترمیکرد و تمام شیرینهارا با آن دست کثیف آلوده کرد که ناچار از خرید منصرف شدم. دیدم راست است که میگویند و سمه عشوهر را زیاد می کند ولی . . . اثر ندارد و تعجب کردم که بهداری شهرداری باین فروشندگان اغذیه که اغلب اینطور کثیف و بی مبالا تند و از بهداشت و نظافت بی بهره اند چگونه اجازه و پروانه میدهد و اینها کجا تحت تعلیم بهداشت و فروشندگی بوده اند. بعد فکر کردم که شهرداری نمی تواند دست و روی فروشنده را بشوید شاید این مشتری است که باید تذکر بدهد .